

9 באוקטובר 2018

ולכבוד
מר צביקה צרפתי
ראש עיריית כפר סבא
בפקס: 09-7646400

לכבוד
חה"כ נפתלי בנט
שר החינוך
בפקס': 02-5602246

הנדון: הדרת תלמידות כתות ט' בכפר סבא מתכנית מצוינות במדעים

אנו פונים אליכם בבקשה כי תורו לאלתר למנהלת חטיבת הביניים בר לב בכפר סבא לשלב בפרויקט מצוינות במדעים, שהחל בשבוע שעבר, גם תלמידות. הפרויקט, אשר נועד לתלמידי כתות ט', מתקיים במהלך שעות הלימודים, במקומו של יום לימודים רגיל. איסור על תלמידות להשתתף בו, על אף שהן עומדות בקריטריונים שנקבעו לו, קרי הצטיינות במדעים, מהווה אפליה אסורה ופסולה הפוגעת אנושות בכבודן, וסותרת את זכותן לחינוך שוויוני. הדרתן של תלמידות מהפרויקט אף משדרת לתלמידים כולם, בנות ובנים, מסר בוטה ומשפיל לפיו תלמידות אינן ראויות ויכולות ללמוד לצדם של בנים בתכניות הצטיינות במדעים.

1. בשבוע שעבר החל בחטיבת הביניים בר לב בכפר סבא פרויקט ח"ץ – חוקרים צעירים, המיועד לתלמידים מצטיינים במדעים. מטרת הפרויקט, כפי שהוגדרה במסמך שנשלח להורים, היא "לעודד את הסקרנות הטבעית של תלמידים ללימודי הביולוגיה ולקרב אותם לבחירה במגמות מדעיות בעתיד". במהלך הפרויקט, שנפרש על פני ששה מפגשים שאורכם יום לימודים שלם, אשר ניתן בשעות הלימודים הרגילות ובמקומן, יתכננו התלמידים מחקר, יוציאו אותו אל הפועל, ינתחו את נתוניו ויסכמוהו בכתב. אגב כך יידרשו התלמידים להפעיל חשיבה ביקורתית וירכשו מיומנויות חקר, מיומנויות טכניות בעבודת מעבדה, יעמיקו בנושא מתחום הביולוגיה המעורר בהם עניין ויתנסו בעבודת צוות. בנוסף לאלה, יצאו התלמידים ליום לימודים מרוכז במכון וייצמן.

2. עוד קובע המסמך, כי תכנית מצוינות זו מיועדת לבנים בלבד, 20 מתוכם מחטיבת בר לב ועשרים נוספים מבית ספר תורה ומדעים לבנים.

3. חסימת דרכן של תלמידות מפרויקט המצוינות גרמה להתקוממות בקרב תלמידות שביקשו להצטרף אליה, תלמידים שמחו על הדרתן ממנה ושל הורים. בניגוד להצהרת עיריית כפר סבא בכתבה בנושא שהתפרסמה הבוקר ב-Ynet (אדיר ינקו, **כפר סבא: פרויקט מדעים – לבנים בלבד**), לפיה התכנית פתוחה אף לתלמידות, לתלמידות שביקשו להצטרף לתכנית נאמר, כי זו מיועדת לבנים בלבד. הבוקר כתבה להורים מנהלת חטיבת הביניים, גבי ענת עומר, כי במקביל יתקיים בבית הספר פרויקט "העצמת בנות במדעים". עיון בתכנית לבנות מגלה כי היא עוסקת

בדילמות מוסריות ברפואה ובמדע, וכי מטרתה היא "הענקת כלים שיגבירו את ביטחונן העצמי ואת תחושת המסוגלות שלהן". תכנית זו אמורה להתבצע עם תלמידות מאולפנת הראל.

4. הפרדתם של בנות ובנים בתוכנית הלימודים בחינוך הממלכתי, הקניית תכנים שונים לתלמידות ולתלמידים וסירוב לשתף תלמידות בפרויקט ח"ץ פסולים ואינם חוקיים, ומזכירים ימים בהם חקר המדע נתפס כעיסוק גברי במהותו, ונשים שהתעקשו לדבוק בו הופנו לתחומים שבשולי המדע, הישגיים פחות, כדוגמת עיסוק באתיקה, שמוצע עתה לתלמידות.

5. דומה כי אין מנוס מלהזכיר את המובן מאליו: שוויון, ושוויון הזדמנויות בחינוך, הנם ערכים חוקתיים, ושוויון בין המינים הוא מעקרונות היסוד במשפט הישראלי. יצירת מסלולי לימוד נפרדים לתלמידים ולתלמידות במסגרת החינוך הממלכתי מפלה ואינו חוקית. הדרתן של תלמידות מתכניות המיועדות לבנים והבחירה לעשות כן דווקא במקצועות מדעיים עשויה אף לקבע ולשמר את נחיתותן המספרית של נשים בלימודי תארים מתקדמים במקצועות מדעיים, ובאקדמיה הישראלית למדעים. מדיניות זו, שיוצרת את ההיפך המוחלט מהעצמת בנות במקצועות מדעיים, אף עומדת בסתירה לתכניות שיזם וקידם משרד החינוך בעבר, אשר נועדו לקדם שוויון הזדמנויות מגדרי בחינוך, לעודד תלמידות לבחור במקצועות מדע וטכנולוגיה, ולקדמן בהם, כדוגמת "נערות פורצות דרך במדע ובטכנולוגיה" ו"סודקות את תקרת הזכוכית".

6. לא נסתר מעינינו, כי במסמכים שהופצו להורים בדבר תכניות הלימודים נקבע כי חלק ממטרותיהן הן מפגש בלתי אמצעי וקירוב לבבות בין תלמידים מזרם החינוך החילוני והדתי. אך גם מטרה זו, מלבבת כל שתהיה, אינה מצדיקה ומכשירה את אפלייתן של תלמידות כתה ט' בחטיבת הביניים בר לב.

בשל כל אלה, נבקשכם כי תורו לשלב לאלתר תלמידות בפרויקט המצוינות במדעים.

נודה לתשובתכם המהירה על מנת לשקול את המשך צעדנו.

בכבוד רב ובברכה,

טל חסין, עו"ד

העתקים:

עו"ד דינה זילבר, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה למשפט ציבורי-מנהלי

עו"ד אילת כהן מקלמן, היועצת המשפטית, משרד החינוך, בפקס: 02-5603840